

**NACIONALNI PROGRAM
UPRAVLJANJA I UREĐENJA MORSKIH
PLAŽA**

AKCIJSKI PLAN

Prosinac 2014.

Naručitelj: Ministarstvo turizma Republike Hrvatske

Izvođač: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija

SADRŽAJ

1. KLASIFIKACIJA PLAŽA S OPISOM TEMELJNIH ZNAČAJKI I RAZLIKOVNIH ELEMENATA	3
2. TEMATIZACIJA	6
2.1. MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI I POSEBNI ELEMENTI PLAŽA.....	9
3. PRIHVATNI KAPACITET	26
4. PRIORITETNE MJERE NACIONALNOG AKCIJSKOG PLANA UREĐENJA I UPRAVLJANJA MORSKIM PLAŽAMA	31

1. KLASIFIKACIJA PLAŽA S OPISOM TEMELJNIH ZNAČAJKI I RAZLIKOVNIH ELEMENATA

Ministarstvo turizma i Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, kao izvođač, provode nacionalni „Program uređenja i upravljanja morskim plažama“. Ministarstvo turizma u suradnji s jadranskim županijama sufinancira izradu regionalnih programa uređenja i upravljanja morskim plažama. U sklopu toga definiran je Obrazac za evaluaciju plaža (PL/14) u kojem je navedena klasifikacija plaža. Obrazac je obvezni dio regionalnih programa, a ispunjavaju ih jedinice lokalne samouprave za svaku pojedinu plažu na svom području.

Obrazac za evaluaciju plaža predviđa razvrstavanje plažnih resursa na **PRIRODNE I UREĐENE PLAŽE** koje se sukladno Uredbi o postupku davanja koncesije na pomorskom dobru (NN 23/04, 101/04, 39/06, 63/08, 125/10, 102/11 i 83/12.), definiraju na slijedeći način:

- **uređene javne plaže** - plaže koje služe većem broju turističkih objekata i građana
- **uređene posebne plaže** - plaže koje čine tehničko-tehnološku cjelinu jednog smještajnog objekta u smislu Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti
- **prirodne plaže** - plaže na kojima nisu izvršeni zahvati u prostoru u smislu propisa kojima se uređuje prostorno uređenje i građenje i koje se ne smiju ograđivati s kopnene strane.

Navedena podjela plaža na prirodne i uređene plažne prostore detaljnije se klasificira prema BARE¹ tehnici koja je prilagođena potrebama tržišta i to na način kako je prikazano u tablici koja slijedi.

Tablica 1. Klasifikacija plaža prema PL/14

PRIRODNA PLAŽA	UREĐENA PLAŽA
- Udaljena	- Mjesna
- Ruralna	- Urbana
	- Plaža turističkog kompleksa

Izvor: Obrada autora prema: Narodne novine (23/04, 101/04, 39/06, 63/08, 125/10, 102/11 i 83/12.); BARE

¹ Sustav registracije i ocjenjivanja plaže BARE (eng. Bathing area registration and evaluation system) BARE sistem je princip klasifikacije plaža temeljem njihove pristupačnosti i obalnog krajolika. BARE sustavom plaže se klasificiraju u 5 osnovnih kategorija: udaljena, ruralna, mjesna, gradska te resort plažna područja.

U nastavku teksta daje se opis navedenih pet temeljnih tipova plaža:

Udaljene plaže su općenito određene lošom dostupnošću (uglavnom morskim putem ili pješice - najmanje 300 m hoda). Mogu biti u blizini ili na rubu ruralnih ili, ponekad, seoskih (mjesnih) područja, ali nikako urbanih. Do njih nema javnog prijevoza. U mediteranskom kontekstu, u takvim je područjima moguće naći ograničen broj kuća za odmor i manji broj ugostiteljskih objekata koji radi u vrijeme ljetne sezone.

Ruralne plaže su smještene u pravilu izvan urbanih/mjesnih sredina, međutim mogu se nalaziti i unutar naselja. Do njih se ne može doći javnim prijevozom, ali postoje pristupni putovi te se može doći osobnim prijevozom. Ove plaže nemaju uslužnih djelatnosti. Ipak, u mediteranskom kontekstu, poneki kopneni rekreacijski sadržaji ili sezonski plažni sadržaji (npr. pedaline, "banane" ili skijanje na moru) mogu se naći i na ruralnim plažama. Na ruralnim plažama u principu zaleđe nije u značajnijoj mjeri izgrađeno, ali može se naći poneka stambena jedinica; ali nema ili ima mali broj trajnih društvenih sadržaja (osnovna škola, crkva, ambulanta, trgovine, ugostiteljski objekti ...). Korisnici ih cijene zbog mira i očuvanih prirodnih kvaliteta.

Mjesne plaže su smještene izvan veće urbane sredine te povezane s manjom, ali stalnom populacijom koja ima pristup organiziranim uslužnim djelatnostima koje su, međutim, manjeg obujma - kao što su osnovna škola, crkva, trgovine i ugostiteljski objekti. Mjesne plaže također se mogu naći u sklopu turističkog naselja ili kampa, koji se uglavnom koriste u ljetnim mjesecima, kao i unutar naseljenih područja između urbanih i ruralnih sredina s razvijenom ponudom obiteljskog smještaja. Moglo bi se reći da je od pet predviđenih tipova plažnih područja ovaj najteže definirati. U odnosu na ruralne plaže osnovna razlika je njihova uređenost, dok su ruralne plaže pretežito prirodne. Do mjesnih plaža može se doći javnim ili osobnim prijevozom.

Gradske (urbane) plaže smještene su u urbanom području koje opslužuje brojnu populaciju dobro organiziranim uslužnim djelatnostima kao što su osnovne škole, crkve, banke, pošte, centri primarne zdravstvene zaštite, ugostiteljski objekti i ostali urbani sadržaji. U blizini gradskih plaža mogu se naći i luke nautičkog turizma.

Resort plaža (plaža koja čini tehničko-tehnološku cjelinu nekog smještajnog objekta) ima tri izrazite značajke:

- *Plaža je u blizini smještajnih objekata, i većinu njenih korisnika čine gosti tih objekata;*
- *Upravljanje plažom je odgovornost gore spomenutog turističkog naselja. To uključuje čišćenje plaže, osiguranje širokog spektra rekreacijske ponude i usluga – ležaljke, pedaline, jet-ski, „para-sailing“, daskanje, razne aktivnosti koje uključuju vuču gliserom (kolut, „banana“, skijanje na vodi), jedrenje i ronjenje – te kafiće/restorane za korisnike plaže. Dobar primjer za ovu vrstu plaža je organizacija Club Med, smještajni kompleks u privatnom vlasništvu koji se sastoji od hotela/bungalova i obilja ugostiteljskih, rekreacijskih i zabavnih sadržaja. U nekim slučajevima, kao što su "all-inclusive" aranžmani, većina tih usluga je besplatna za goste;*
- *Velika većina korisnika plaže turističkog naselja istu koristi u rekreacijske svrhe, a ne samo za odmor (kupanje/sunčanje).*

U svrhu lakšeg razumijevanja određenih specifičnosti udaljenih i ruralnih tipova plaža u tablici koja slijedi prikazani su ključni elementi prema kojima se ti tipovi plaža razlikuju.

Tablica 2. Prikaz najvažnijih razlikovnih elementa između udaljenih i ruralnih plaža

UDALJENA	RURALNE
<ul style="list-style-type: none"> - u blizini ili na rubu ruralnih, ponekad seoskih (mjesnih), NIKAKO urbanih sredina - do njih nema javnog prijevoza - loša dostupnost (morski put ili pješice, min. 300 m hoda) - ljeti, mogući ugostiteljski objekti; ograničen broj kuća za odmor 	<ul style="list-style-type: none"> - izvan urbanih/mjesnih sredina - ponekad i mjesne - nema javnog prijevoza, ALI IMAJU PRISTUPNE PUTOVE ZA DOLAZAK OSOBNIM AUTOMOBILOM - - poneki kopneni rekreacijski sadržaj i sezonski plažni sadržaj - poneki stambeni sadržaj, ali nema ili ima mali broj trajnih društvenih sadržaja

Izvor: Obrada autora

2. TEMATIZACIJA

Tematizacija morskih plaža provodi se prvenstveno u cilju bolje tržišne valorizacije plažnih prostora i povećanja atraktivnosti destinacijske ponude. Sukladno Strategiji razvoja turizma RH do 2020. godine definirani su ključni **potrošački segmenti** koji se svrstavaju u 6 grupa: Mladi (18-24 godine), DINKS, obitelji s mlađom djecom (do 7 g.), obitelji sa starijom djecom (8-14 g.), *Empty nesters*, zlatna dob. Na osnovi identificiranih interesnih područja potrošačkih segmenata, definirane su teme plaža koje najbolje odgovaraju zahtjevima tržišta.

Tablica 3. Sustav turističkih proizvoda prema potrošačkim segmentima

	Mladi (18-24)	DINKS (25-34)	Obitelji (35-49)	Empty nesters (50-65)	Zlatna dob (65+)	Specijalizirani organizatori poslovnih putovanja
Sunce i more	●	●	●	●	○	○
Nautički turizam	○	●	●	●	●	●
Zdravstveni turizam	○	●	○	●	●	○
Kulturni turizam	●	●	○	●	●	●
Poslovni turizam	○	○	○	○	○	●
Golf turizam	○	●	○	●	●	○
Cikloturizam	●	●	○	●	○	○
Eno i gastroturizam	○	●	○	●	●	●
Ruralni i planinski turizam	○	●	●	●	●	○
Pustolovni turizam	●	●	○	●	○	○
Ostali proizvodi	●	●	○	●	●	○

Izvor: <http://www.mint.hr/UserDocsImages/Strategija-turizam-2020-editfinal.pdf> (13.11.2014.)

U nastavku se daje prikaz tematizacije plaža prema zahtjevima tržišta.

Tablica 4. Tematizacija plaža prema potrošačkim segmentima

KLASIFIKACIJA	TIPOVI	TEME	POTROŠAČKI SEGMENT
PRIRODNA PLAŽA (nema intervencije u prirodi)	UDALJENA PLAŽA	➤ Eko plaža	Empty nesters DINKS
	RURALNA PLAŽA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plaža za surfere ➤ Ronilačka plaža ➤ Adrenalinska plaža ➤ Romantična plaža ➤ Plaža za pse 	<ul style="list-style-type: none"> DINKS Mladi (18-24) DINKS
UREĐENA PLAŽA (određeni građevinski objekti i zahvati na plaži)	MJESNA PLAŽA	➤ Plaža za obitelji s djecom	<ul style="list-style-type: none"> Obitelji s mladom djecom (do 7 g.) Obitelji sa starijom djecom (8-14 g.)
		➤ Party plaža	Mladi (18-24)
	➤ Plaža kulture	DINKS Empty nesters	
	➤ Nudistička plaža		
URBANA PLAŽA	➤ Urbana promenadna plaža	Zlatna dob	
	➤ Plaža sa zabavnim sadržajima za mlade	Obitelji sa starijom djecom (8-14 g.)	
	➤ Plaža sa sportskim i rekreativnim sadržajima	<ul style="list-style-type: none"> Mladi (18-24) Obitelji s mladom djecom (do 7 g.) Obitelji sa starijom djecom (8-14 g.) DINKS 	
PLAŽA TURISTIČKOG KOMPLEKSA	➤ Resort plaža - hotelska plaža		

Izvor: Autori studije

Teme plaža su definirane kako bi na optimalan način zadovoljile potrebe ključnih potrošačkih segmenata. Uslijed specifičnosti plažnih resursa na našoj obali, a sve u svrhu što veće disperzije ponude plažnih sadržaja, u nekim slučajevima može se primijeniti pravilo da jedna plaža, tj. jedan tip plaže, na svom prostoru, primjenom **zoniranja**, ima više tema. Po tom principu jedna uređena plaža, urbanog tipa, sustavom zoniranja na jednom mjestu može imati urbanu promenadnu plažu, plažu sa zabavnim sadržajima za mlade, ali i neke ostale teme primjenjive na ovom tipu plaže. U nastavku se daje primjer mogućeg zoniranja na jednoj plaži.

Slika 1. Primjer zoniranja na plaži

Važno je zaključiti kako jedna plaža može sustavom zoniranja imati više tema, te također, da jedna tema može biti primjenjiva na više tipova plaža po klasifikaciji iz tablice 1.

Slika 2. Primjer klasificiranja ronilačke plaže na uređenim i prirodnim plažama

Primjerice ronilačka plaža može se prema klasifikaciji svrstati u prirodne ruralne plaže, ali isto tako ovisno o specifičnosti podmorja, najvažnijeg elementa interesa ronilaca, ronilačka plaža može biti tematizirana i na uređenim urbanim plažama.

2.1. Minimalni tehnički uvjeti i posebni elementi plaža

S obzirom na kompleksnost problematike tematizacije plažnih resursa u nastavku se donose **minimalni tehnički uvjeti** koje svaka plaža po temi mora zadovoljiti te **posebni elementi** vezani za svaku pojedinačnu temu, uz poseban naglasak na info ploče koje spadaju u obvezujući element potreban za tematizaciju plaža.

Svaka plaža kao obvezni element minimalnih tehničkih uvjeta mora imati **jednu univerzalnu vizualno identičnu info ploču**. Ministarstvo turizma, u suradnji s drugim nadležnim ministarstvima, propisat će izgled i sadržaj info ploče, a ključni elementi, istaknuti na hrvatskom i engleskom jeziku, trebali bi biti sljedeći:

- ✓ Naziv teme plaže (s kratkim opisom posebnosti plaže, osobito važno za eko-plaže) i vizualni identitet brenda plaža (logo)
- ✓ Kartografski prikaz plaže
- ✓ Grafički prikaz (piktogrami) plažnih sadržaja (tuševi, sanitarni objekti, ugostiteljski sadržaji, sportski, rekreativni, zabavni sadržaji, info-punktovi, zone spasilačkih službi, i dr.)
- ✓ Telefonski brojevi:
  - 112 - Državnog informacijskog i komunikacijskog sustava zaštite i spašavanja
  - 195 - Službe traganja i spašavanja na moru
  - u slučaju ronilačke plaže naznačiti broj najbliže barokomore
- ✓ Pravila ponašanja kupača (osnovna pravila ponašanja su univerzalna, ali **ovisno o temi dodaju se i neke specifičnosti**, primjerice, pravila ponašanja vlasnika i životinja na plažama za pse, pravila ponašanja na eko-plažama, pravila ponašanja u resort/hotelskim plažama)
- ✓ Oznaka zabrane pristupa psima (osim u slučaju plaže za pse)

Dodatni elementi, ovisno o temi i tipu plaže, mogu biti sljedeći:

- ✓ Informacije o glavnim obilježjima kvalitete mora (rezultati mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- ✓ Dnevne informacije (prilagođene temi plaže)
  - temperatura zraka
  - temperatura mora
  - razina UV zračenja
  - vlažnost zraka

- kretanje, brzina i jakost vjetra

- visina valova

(Ovisno o temi plaže, tj. o ciljnoj skupini koja koristi taj plažni resurs naznačit će se dnevne informacije; primjerice za surfere: jakost, brzina, kretanje vjetra; jačina valova, dok će se za obitelji s djecom označiti razina UV zračenja, temperatura mora i sl.)

- ✓ Posebne oznake upozorenja ovisno o tipu plaže (primjerice oznaka upozorenja plivačima na oprez u zoni surfanja, zabrana loženja vatre na otvorenom, zabrana konzumiranja alkohola na plaži, zabrana korištenja staklene ambalaže na plaži).

Tablica 5. Minimalni tehnički uvjeti i posebni elementi plaža

PRIRODNE PLAŽE

(nema intervencija u prirodi – dozvoljeno je postavljanje pokretnih i montažnih sadržaja koji neće oštetiti niti jedan prirodni resurs i nakon uporabe (po završetku kupališne sezone) se moraju ukloniti s plaže bez posljedica na okoliš)

1) PRIRODNE UDALJENE PLAŽE

EKO PLAŽA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča s istaknutim opisom ekoloških vrijednosti plaže i s naznačenim pravilima ponašanja na eko plažama
(isticanje posebnosti u smislu vrijedne flore i faune koja obitava na tom području, isticanje prirodnog staništa pojedinih biljnih i životinjskih vrsta)

POSEBNI ELEMENTI

- organizirano čišćenje i uklanjanje otpada
  - siguran i održavan prilaz plaži
- pokretni sanitarni objekti (estetski uklopljeni u ambijent, obloženi prirodnim materijalima, rade na principu kemijskog WC-a)
  - prijenosni spremnici s pitkom vodom
  - zabrana pristupa motornim plovilima
    - marker plutače
    - tende za presvlačenje

2) PRIRODNE RURALNE PLAŽE

PLAŽA ZA SURFERE

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- čistoća plaže²
- pokretni sanitarni objekti (estetski uklopljeni u ambijent, obloženi prirodnim materijalima, rade na principu kemijskog WC-a)
- WI-FI
- kolni pristup
- tende za presvlačenje
- spasioci i oprema za spašavanje
- dostupna oprema za prvu pomoć
- montažna prijenosna konstrukcija za odlaganje surf opreme
- nosivost kapaciteta 15 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- prijenosni spremnici s pitkom vodom
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina objekata jednostavnih usluga³
  - ležaljke i suncobrani
  - parkiralište
  - surf-oprema za iznajmljivanje
  - škola, instruktor

² odlaganje otpada, razvrstavanje otpada, čišćenje i odvoz smeća – podrazumijeva se da sve plaže imaju prostore za pravilno odlaganje otpada obložene u drvo (radi estetike, ali i zbog smanjivanja zagrijavanja otpada i širenja neugodnih mirisa), fiksirane ili pokretne.

³ Sukladno Pravilniku o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata u skupinu „Objekti jednostavnih usluga“ spadaju: *Objekti jednostavnih usluga u kiosku, Objekti jednostavnih brzih usluga, Objekti jednostavnih usluga u nepokretnom vozilu (ili priključnom vozilu), Objekti jednostavnih usluga u šatoru, Objekti jednostavnih usluga na klupi, Objekti jednostavnih usluga na kolicima (ili sličnim napravama)*

RONILAČKA PLAŽA
MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- čistoća plaže
- pokretni sanitarni objekti (estetski uklopljeni u ambijent, obloženi prirodnim materijalima, rade na principu kemijskog WC-a)
  - ronilačke plovne oznake
  - spasioci i oprema za spašavanje
  - dostupna oprema za prvu pomoć
    - WI-FI
    - kolni pristup
  - nosivost kapaciteta 10 m²/osobi
- prijenosni spremnici s pitkom vodom
  - marker plutače
  - tende za presvlačenje

POSEBNI ELEMENTI

- info-punkt o ekološkom sustavu mora na tom području
  - tende za presvlačenje
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina objekata jednostavnih usluga
  - ležaljke i suncobrani
  - parkiralište
  - protupožarni sustavi
- montažna prijenosna konstrukcija za odlaganje osobnih stvari

ADRENALINSKA PLAŽA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- čistoća plaže
- pokretni sanitarni objekti (estetski uklopljeni u ambijent, obloženi prirodnim materijalima, rade na principu kemijskog WC-a)
- minimalno jedan (1) adrenalinski sadržaj na plaži (letenje s litica, skakanje s litica, dizalica za bungee jumping)
  - spasioci i oprema za spašavanje
  - dostupna oprema za prvu pomoć
- prijenosni spremnici s pitkom vodom
  - marker plutače
  - tende za presvlačenje
    - WI-FI
    - kolni pristup
- nosivost kapaciteta 10 m²/ po osobi

POSEBNI ELEMENTI

- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina objekata jednostavnih usluga
- minimalno dva (2) adrenalinska sadržaja na plaži (letenje s litica, skakanje s litica, dizalica za bungee jumping)
- minimalno jedan (2) adrenalinski sadržaj na moru (morsko surfanje, skijanje s letenjem (flyboarding))
  - ležaljke i suncobrani
  - parkiralište
  - protupožarni sustavi
  - najam rekvizita

ROMANTIČNA PLAŽA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- čistoća plaže
- pokretni sanitarni objekti (estetski uklopljeni u ambijent, obloženi prirodnim materijalima, rade na principu kemijskog WC-a)
  - minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina objekata jednostavnih usluga
    - ležaljke za dvoje (baldahin)
    - spasioci i oprema za spašavanje
    - dostupna oprema za prvu pomoć
      - marker plutače
      - tende za presvlačenje
    - prijenosni spremnici s pitkom vodom
      - WI-FI
  - pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
  - nosivost kapaciteta 15 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- najam zabavnih sadržaja (pedalina, sandolina)
- minimalno dva (2) rekreativna organizirana sadržaja na plaži (badminton, stolni tenis, biljar, stolni nogomet)
  - ležaljke i suncobrani
  - parkiralište
  - protupožarni sustavi
- minimalno jedan (1) wellness sadržaj na plaži (masaža)

PLAŽA ZA PSE

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča + dodatni elementi istaknuti na info ploči s naznačenim pravilima ponašanja vlasnika i životinja
  - čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
    - čistoća plaže
- pokretni sanitarni objekti (estetski uklopljeni u ambijent, obloženi prirodnim materijalima, rade na principu kemijskog WC-a)
  - pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
    - nosivost kapaciteta 5 m²/osobi
    - prijenosni spremnici s pitkom vodom
      - marker plutače
  - rekviziti za čišćenje i odlaganje izmeta kućnih ljubimaca
    - spasioci i oprema za spašavanje
      - WI-FI

POSEBNI ELEMENTI

- posude za vodu (za pse)
  - ležaljke i suncobrani
- odvojeni (zonirani) prostori plaže za kućne ljubimce na povodcu i za kućne ljubimce koji se slobodno kreću
  - rekviziti za igru kućnih ljubimaca
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina objekata jednostavnih usluga sa prilagođenom dodatnom uslugom i ponudom za kućne ljubimce

UREĐENE PLAŽE

(određeni građevinski zahvati i zahvati na plaži)

1) UREĐENE MJESNE PLAŽE

PLAŽA ZA OBITELJI S DJECOM

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- čistoća plaže
- pitka voda
- tuševi
- sanitarni objekti
- tende za presvlačenje
- marker plutače
- ležaljke i suncobrani
- spasioci i oprema za spašavanje
- dostupna oprema za prvu pomoć
- uređeni prilazi moru prilagođeni potrebama djece (pijesak, mali šljunak)
- uređeni prostori za boravak djece na plaži
- uređen pristup plaži za kolica (invalidska i dječja) i za osobe s posebnim potrebama
  - WI-FI
- nosivost kapaciteta 8 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- minimalno dva (2) zabavna sadržaj na moru (tobogani, dječji adrenalinski parkovi na vodi)
- minimalno dva (2) zabavni sadržaj na plaži (ljudjačke, dvorci za igru, umjetne stijene za penjanje)
- rekviziti za igru djece na plaži i u moru (lopte, kanticice, lopatice, modeli za igru u pijesku)
  - prostori za njegu djece u dobi od 0-12 m
    - parkiralište
    - protupožarni sustavi
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“ i „barovi“⁴
  - osoba za kontrolu plažnih sadržaja (banjin)
  - usluga animacije za djecu
- najam zabavnih sadržaja (pedalina, sandolina)

⁴ Sukladno Pravilniku o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata u skupinu „Restorani“ spadaju: *Restoran, Gostionica, Zdravljak, Zalogajnica, Pečenjarnica, Pizzeria, Bistro, Slastičarnica, Objekt brze prehrane (fast food)*; u skupinu „Barovi“ spadaju: *Kavana, Noćni klub, Noćni bar, Disco klub, Caffè bar, Pivnica, Buffet, Krčma, Konoba, Klet.*

PLAŽA KULTURE

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
  - čistoća plaže
  - pitka voda
  - tuševi
- marker plutače
  - WI-FI
- spasioci i oprema za spašavanje
- dostupna oprema za prvu pomoć
- pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
  - nosivost kapaciteta 8 m²/osobi
  - tende za presvlačenje
- info-punkt s informacijama o kulturnim sadržajima
- organizacija minimalno 5 kulturnih zbivanja tijekom trajanja kupališne sezone
- minimalno jedan (1) ugostiteljski sadržaj iz skupine objekata „restorani“ ili „barovi“

POSEBNI ELEMENTI

- ležaljke i suncobrani
- parkiralište
- protupožarni sustavi
- organizacija minimalno jednog (1) kulturnog ili eno-gastro događaja tjedno tijekom cijele kupališne sezone (predstave, projekcije filmova, izložbe na otvorenom, predstavljanje gastronomske ponude, prezentacije vina)

NUDISTIČKA PLAŽA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
- čistoća plaže
- pitka voda
- tuševi
- sanitarni objekti
- marker plutače
- WI-FI
- spasioci i oprema za spašavanje
- dostupna oprema za prvu pomoć
- pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
- nosivost kapaciteta 8 m²/osobi
- minimalno jedan (1) organizirani zabavno-rekreacijski sadržaj na plaži (šah, stolni tenis)
- minimalno jedan (1) organizirani zabavno-rekreacijski sadržaj na moru (tobogan, vaterpolo, aqua-aerobik)
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“ i „barovi“

POSEBNI ELEMENTI

- ležaljke i suncobrani
- parkiralište
- protupožarni sustavi
- prostori za igru i boravak djece
- prostori za njegu djece u dobi od 0-12 mjeseci
- minimalno dva (2) organizirana zabavno-rekreacijska sadržaja na plaži (šah, stolni tenis)
- minimalno dva (2) organizirana zabavno-rekreacijska sadržaja na moru (tobogan, vaterpolo, aqua-aerobik)

PARTY PLAŽA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
  - čistoća plaže
  - pitka voda
  - tuševi
  - sanitarni objekti
- tende za presvlačenje
  - marker plutače
  - glazba
- spasioci i oprema za spašavanje
- dostupna oprema za prvu pomoć
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina „restorani“ i „barovi“
  - WI-FI
- pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
  - služba sigurnosti
- nosivost kapaciteta 5 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- prostor za ples
- ležaljke i suncobrani
- parkiralište
- protupožarni sustavi
- minimalno jedan (1) bazen
- 24 sata ponude zabavnih sadržaja (uz maksimalno dozvoljenu toleranciju buke i radnog vremena)

2) UREĐENE URBANE PLAŽE

URBANA PROMENADNA PLAŽA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
  - čistoća plaže
  - pitka voda
  - tuševi
  - sanitarni objekti
  - marker plutače
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupina „restorana“ ili „barova“
- minimalno jedan (1) organizirani zabavno/sportski sadržaj na plaži (odbojaka na plaži, badminton)
  - ležaljke i suncobrani
  - tende za presvlačenje
  - spasioci i oprema za spašavanje
  - dostupna oprema za prvu pomoć
- uređen pristup plaži i moru za osobe s posebnim potrebama
  - WI-FI
- pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
- nosivost kapaciteta 5 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- minimalno tri (3) organizirana zabavno/sportska sadržaj na plaži
- minimalno dva (2) organizirana zabavno/sportska sadržaja na moru
  - uređen prostor za igru djece
  - parkiralište
  - protupožarni sustavi
  - osoba za kontrolu plažnih sadržaja (banjin)
  - prostor-terasa za društvene igre
  - oprema za osobe s posebnim potrebama
  - prostori za njegu djece u dobi od 0-12 mjeseci
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „barovi“

PLAŽA SA ZABAVNIM SADRŽAJIMA ZA MLADE

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča (s naznačenim ograničenjem radnog vremena i oznakom ograničenja buke)
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
  - čistoća plaže
  - pitka voda
  - tuševi
  - sanitarni objekti
  - marker plutače
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“ ili „barovi“
- minimalno tri (3) organizirana rekreativna sadržaja na plaži (biljar, stolni nogomet, fliperi)
  - spasioci i oprema za spašavanje
  - dostupna oprema za prvu pomoć
    - glazba
    - WI-FI
  - tende za presvlačenje
- pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
- nosivost kapaciteta 5 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- minimalno pet (5) organiziranih rekreativnih sadržaja na plaži (biljar, stolni nogomet, fliperi)
- minimalno dva (2) organizirana rekreativna sadržaja na moru (banana, hodanje po vodi u lopti)
  - ležaljke i suncobrani
  - parkiralište
  - protupožarni sustavi
  - prostor za ples

PLAŽA SA SPORTSKIM I REKREATIVNIM SADRŽAJIMA

MINIMALNI TEHNIČKI UVJETI

- info ploča
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
  - čistoća plaže
  - pitka voda
  - tuševi
- sanitarni objekti
- marker plutače
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“ i „barovi“
  - minimalno dva (2) organizirani sportski sadržaj na moru (vaterpolo)
- minimalno dva (2) organizirana sportska sadržaja na plaži (badminton, odbojka na pijesku)
  - minimalno jedan (1) rekreativan sadržaj na plaži (aerobic, pilates, yoga)
    - spasioci i oprema za spašavanje
    - dostupna oprema za prvu pomoć
      - WI-FI
    - tende za presvlačenje
- pristup plaži i moru osobama s posebnim potrebama
- nosivost kapaciteta 5 m²/osobi

POSEBNI ELEMENTI

- ležaljke i suncobrani
- parkiralište
- protupožarni sustavi
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „barovi“
- minimalno jedan (3) organizirani sportski sadržaj na moru (vaterpolo)
- minimalno dva (4) organizirana sportska sadržaja na plaži (badminton, odbojka na pijesku)
- minimalno jedan (3) rekreativan sadržaj na plaži (aerobic, pilates, yoga)

3) UREĐENE PLAŽE TURISTIČKOG KOMPLEKSA

RESORT/HOTELSKA PLAŽA

OPĆI ELEMENTI

- info ploča (sa naznačenim pravilima ponašanja na resort/hotelskim plažama)
- čistoća mora (prema rezultatima mjerenja sanitarne kakvoće mora Zavoda za javno zdravstvo)
  - čistoća plaže
  - pitka voda
  - tuševi
  - sanitarni objekti
  - marker plutače
  - tende za presvlačenje
  - ležaljke i suncobrani
- uređeni prilazi plaži i moru za osobe s posebnim potrebama
  - WI-FI
  - spasioci i oprema za spašavanje
  - dostupna oprema za prvu pomoć
  - nosivost kapaciteta 10 m²/osobi
    - parkiralište
    - protupožarni sustav
- minimalno jedna (1) organizirana zabavno/sportska aktivnost na plaži i moru
- minimalno jedan (1) ugostiteljski objekt iz skupine „restorani“ ili „barovi“, ukoliko se hotelski objekt ne nalazi u neposrednoj blizini plaže

POSEBNI ELEMENTI

- uređeni prostori za boravak djece
- prostori za njegu djece u dobi od 0-12 mjeseci
  - prostor za odlaganje osobnih stvari
  - osoba za kontrolu sigurnosti i plažnih sadržaja
  - WC prilagođen osobama s posebnim potrebama
- minimalno jedan (1) bazen (definirati veličinu bazena)
  - organizirana usluga animacije za djecu
- organizirana animacija za odrasle (aqua aerobic, meditacija, yoga)
  - minimalno jedan (1) organizirani oblik wellness usluge na plaži
- minimalno tri (3) organizirane zabavno/sportske aktivnosti na plaži
- minimalno tri (3) organizirane zabavno/sportske aktivnosti na moru

U budućem razdoblju neophodno je donijeti provedbeni propis o uređenju i tematizaciji plaža koji će detaljno postaviti uvjete uređenja za svaku pojedinu temu. Ovaj ponuđeni model u kojem ne postoji diferencijacija plažnih sadržaja prema kategorijama, tj. razvrstavanje prema kvaliteti plažne ponude, može poslužiti samo kao prijelazni model do trenutka kada budu stvoreni svi normativni uvjeti da određeni postavljeni kriteriji u okviru provedbenih propisa budu provedivi.

U svrhu poboljšanja kvalitete plaža, efektivnije promidžbe i diferenciranja turističke ponude, treba predvidjeti mogućnost da u budućnosti zaživi model prema kojem će tematiziranim plažama biti moguće dodijeliti kategoriju (3,4,5 zvjezdica) kako se predlaže u dokumentu „Akcijski plan unapređenja i turističke valorizacije jadranskih plaža“, ali i u brojnim primjerima svjetske prakse kao što je to slučaj u ocjenjivanju plaža prema BARE tehnici⁵ (od 1 do 5 zvjezdica, 1 zvjezdica označava najlošiju, a 5 zvjezdica najbolju kvalitetu plažnog područja).

Provođenje tematizacije plaža ima za cilj poboljšati kvalitetu plažnih područja za sve korisnike, ali s osobitim naglaskom na turiste, te se iz tog razloga moraju primijeniti i odgovarajuće marketinške aktivnosti na turističkom tržištu. Kako bi komuniciranje brenda plaža i tema plaža na turističkom tržištu bilo što uspješnije i lako razumljivo u tablici koja slijedi daje se globalno uvriježen prijevod tema plaža na engleskom jeziku.

Tablica 6. Engleski nazivi tema plaža

TEME PLAŽA	ENGLESKI NAZIVI TEMA PLAŽA
Plaža za obitelji s djecom	FAMILY BEACH
Urbana promenadna plaža	URBAN BEACH
Plaža sa zabavnim sadržajima za mlade	FUN BEACH
Romantična plaža	ROMANTIC BEACH
Plaža sa sportskim i rekreativnim sadržajima	SPORTS BEACH
Plaža za surfere	SURF BEACH
Ronilačka plaža	DIVING BEACH
Adrenalinska plaža	ADRENALIN BEACH
Nudistička plaža	NUDE BEACH
Plaža za pse	DOG FRIENDLY BEACH
Party plaža	PARTY BEACH
Eko plaža	ECO-BEACH
Plaža kulture	BEACHES FOR CULTURAL EVENTS
Resort ili hotelska plaža	RESORT/HOTEL BEACH

Izvor: Autori studije

⁵ Održivo upravljanje Hrvatskim plažama, smjernice i prioritetne akcije, CRO/PPA, str.51.

3. PRIHVATNI KAPACITET

Za određivanje efektivnog prihvatnog kapaciteta predlaže se model temeljen na UNEP – ovoj⁶ procjeni prihvatnog kapaciteta, a u njega **ne ulazi kontaktna zona mora i kopna (plimnog vala)**. Prema tom modelu, prvo se određuje **fizički prihvatni kapacitet plaže**, prema sljedećem izrazu:

$$FIZIČKI\ PRIHVATNI\ KAPACITET = \frac{RASPOLOŽIVI\ PLAŽNI\ PROSTOR}{TOLERIRANI\ PRIHVATNI\ KAPACITET} \quad (1)$$

Dakle, temelj izračunavanja fizičkog prihvatnog kapaciteta je raspoloživi plažni prostor po kupaću, odnosno tolerirani kapacitet. Tolerirani kapacitet određuje najnižu i najvišu razinu broja ljudi na nekoj plaži. Iz površine raspoloživog plažnog prostora izuzimaju se manji dijelovi plaže nužni za osiguravanje neometanog protoka kupaća na plaži, što ovisi o vrsti plaže (primjerice, plaža u resortu će zbog zahtijevane veće razine luksuza zahtijevati i veći prostor po osobi, a samim time ona ima manji raspoloživi plažni prostor). Gledajući sa različitih stajališta, autori različito definiraju tolerirani prihvatni kapacitet. Razine toleriranog prihvatnog kapaciteta, ovisno o vrsti plaže, predlažu se u tablici u nastavku.

Tablica 7. Tolerirani prihvatni kapacitet

tip plaže	tolerirani kapacitet (u m ²)	
	minimalni	maksimalni
turističko naselje (resort)	10	30
Gradska (urbana)	5	20
mjesna	5	20
ruralna	8	30
udaljena	8	30

Dobivenu vrijednost fizičkog prihvatnog kapaciteta (iz izraza (1)) potrebno je modificirati korektivnim faktorom. Korektivni faktor je faktor korekcije utjecaja kupaća na pojedine aspekte na plaži. Veći korektivni faktor znači manji dozvoljen broj kupaća na plaži. Korektivni faktor nastaje kao rezultat funkcionalne analize, prilikom čega se obično razlikuju korektivni faktori prirodnih vrijednosti i korektivni faktori rekreacijskih vrijednosti plaže. Funkcionalna analiza podrazumijeva karakterizaciju i evaluaciju obalnog okoliša kroz prirodni i rekreacijski potencijal, te na taj način omogućava procjenu stupnja održivosti režima upravljanja nekim područjem.

⁶ United Nations Environment Programme

Prilikom procjene prirodnih vrijednosti, kao ciljne komponente mogu se ocijeniti kopnena i morska biota. Kopnena biota procjenjuje se na uskom plažnom prostoru, i neposrednom hridinastom djelu obale koji se nastavlja na plažu i koristi se za kupanje. Kao pokazatelji kopnene biote vrednuju se pokrovnost i biološka raznolikost (odnosno, broj stanišnih tipova). Pokazateljem ukupne pokrovnosti ocjenjuje se da li je tlo golo (tj. ima manje od 10% vegetacije), pokriveno kržljivim žbunjem, rijetkom makijom i travom, pokriveno gustišem, šikarom i makijom, čine li ga možda močvara i stabla, ili različita druga stabla, i to skalom od 1–5, (do 10%–1, 11-25%–2, 26-50%–3, 51-75%–4, 76-100%–5).

Pokazateljem biološke raznolikosti procjenjuje se prisutnost ukupnog broja Natura ciljnih stanišnih tipova te karakterističnih vrsta (koje mogu biti endemske, ugrožene...) za ciljna staništa. Vrijednost ukupne biološke raznolikosti procjenjuje se također skalom od 1–5, temeljem stručnoga mišljenja biologa. Rekreativni potencijal plažnoga područja ocjenjuje se putem sadržajnih pokazatelja, pokazatelja javnoga zdravlja, kao i pokazatelja okruženja (odnosno, upotrebe okruženja) i kakvoće mora. Sadržajni pokazatelji odnose se na prisutnost (odsutnost) ugostiteljskih objekata, sportskih sadržaja, parkirališta, toaleta, tuševa, ležaljki, kabina za presvlačenje, kanti za otpatke, i drugih sadržaja. Pokazatelji javnoga zdravlja mogu se ocijeniti putem prisutnosti naplavina biljnog porijekla, ocjenom boje i prozirnosti vode, ocjenom čistoće odnosno prisutnosti smeća na plaži. Prilikom ocjenjivanja može se koristiti tzv. vizualno ocjenjivanje. Svaki od elemenata ocjenjuje se skalom od 1–5. Ocjena okruženja može se odnositi na podatke o gustoći stanovnika u blizini plaže, kulturnim/arheološkim lokalitetima, izgrađenosti i poljoprivrednom korištenju, prilazu plaži, pa čak i mogućnosti zaposlenja na samoj plaži.

Važno je za napomenuti da se primjena funkcionalne analize provodi s obzirom na dostupnost i značaj podataka ključnih za odabir i vrednovanje ciljnih pokazatelja.

Ovisno o funkcionalnoj analizi, korektivni faktori prirodnih vrijednosti plaže mogu obuhvatiti faktore krajobraznih vrijednosti, kopnene i morske biote, dok korektivni faktori rekreativnih vrijednosti mogu obuhvatiti sigurnosne, sanitarne, rekreativne sadržaje i kakvoću i čistoću mora. Korektivni bi se faktori trebali u pravilu primjenjivati na način da plaže kod kojih prirodni potencijali imaju veću vrijednost (samim time i značaj) imaju i veći korektivni faktor prirodnih potencijala, jer se na plaži veće ekološke vrijednosti ne bi smio dozvoliti i veći broj kupaca zbog moguće devastacije tih vrijednosti.

Isto tako, plaže koje imaju veću vrijednost sadržaja, ili elemenata javnog zdravlja, imati će manji korektivni faktor rekreativnih potencijala iz razloga što dostupnost većeg broja sadržaja minimizira mogućnost da kupaci na određeni način devastiraju plažu. Dakle, prilikom računanja korektivnih faktora u obzir se uzimaju rezultati funkcionalne analize, ali i tip plaže o kojoj je riječ u konkretnom slučaju. Korektivni faktori koji se primjenjuju odnose se na normalizirane srednje vrijednosti faktora prirodnih i rekreativnih potencijala.

Fizički prihvatni kapacitet korigiran vrijednošću korektivnih faktora daje vrijednosti stvarnog prihvatnog kapaciteta:

$$\begin{aligned} & \text{STVARNI PRIHVATNI KAPACITET} \\ & = \text{FIZIČKI PRIHVATNI KAPACITET} - (\text{FIZIČKI PRIHVATNI KAPACITET} \\ & \quad \cdot \text{KOREKTIVNI FAKTOR}) \end{aligned} \quad (2)$$

Iz vrijednosti stvarnog prihvatnog kapaciteta računa se efektivni prihvatni kapacitet.

$$\begin{aligned} & \text{EFEKTIVNI (DOPUSTIVI) PRIHVATNI KAPACITET} = \\ & \text{STVARNI PRIHVATNI KAPACITET} \cdot \text{KAPACITET UPRAVLJANJA PLAŽOM} \end{aligned} \quad (3)$$

Prema prethodnom izrazu, prilikom računanja efektivnog prihvatnog kapaciteta u obzir se uzima i kapacitet upravljanja plažom. Prema BARE⁷ metodologiji, kapacitet upravljanja u slučaju kada plaža nije pod nadzorom ustanove koja praktično upravlja plažom (tipa koncesija), a nema većih problema (razina svih potencijala je zadovoljavajuća) iznosi 75%, dok se u slučaju plaža koje nemaju ustanovu pod čijim su nadzorom, a imaju veće probleme, kapacitet upravljanja evidentno smanjuje. Prema tome, za plaže u režimu koncesije kapacitet upravljanja iznosi 100%.

PRIMJER:

U svrhu prikazivanja izračunavanja efektivnog, tj. dopustivog kapaciteta, analizirana je urbana plaža. Na plaži je provedena funkcionalna analiza i utvrđeno je stanje prirodnih i rekreacijskih potencijala plaže. U okviru prirodnih potencijala analizirana je kopnena biota, a od rekreacijskih potencijala analizirani su sadržaji dostupni na plaži, okruženje plaže i razina javnog zdravlja na plaži.

Analizirana plaža ima ukupno 20 000 m². Prema propisanom toleriranom kapacitetu plaže, analizirana plaža može prihvatiti broj kupača u rasponu 1 000 kupača (u slučaju toleriranih 20 m² po kupaču) i 4 000 kupača (u slučaju toleriranih 5 m² po kupaču). S obzirom da bi taj broj kupača mogao ugroziti očuvanje prirodnih i rekreacijskih potencijala plaže potrebno je, uzimajući u obzir rezultate funkcionalne analize, odrediti efektivni, odnosno dopustivi kapacitet. U nastavku je prikazan izračun efektivnog kapaciteta urbane plaže; uz pretpostavku minimalnog i maksimalnog toleriranog kapaciteta.

---

⁷ Bathing Area Registration and Evaluation system

Kao ogledni primjerak računanja korektivnih faktora, dati će se primjer računanja korektivnoga faktora kopnene biote. Kopnena biota ocijenjena je putem ocjene pokrovnosti, i to na način da je ocijenjen udio biljnog pokrova na konkretnoj plaži. Uzevši u obzir dobivene ocjene, izračunati su korektivni faktori, kako slijedi u nastavku.

Tablica 8: Korektivni faktori

Biljni pokrov	Udio pokrova (%)	Ocjena (1–5)	Korektivni faktor ⁸
Golo	0	0	0
Kržljivo žbunje, rijetka makija i trava	0	0	0
Gustiš, šikara i makija	0	0	0
Močvara i stabla	0	0	0
Različita stabla (šuma)	30	3	3/5=0,6

Srednja vrijednost korektivnih faktora — s obzirom da je ocijenjen samo jedan pokazatelj, nije moguće računati srednju vrijednost faktora (u slučaju da je ocijenjeno dva ili više pokazatelja, izračunala bi se putem formule za jednostavnu aritmetičku sredinu).

Vrijednost korektivnog faktora kopnene biote: $1 - 0,6 = 0,4$

Nakon što se izračunaju svi korektivni faktori (prirodnih i rekreacijskih potencijala), također je potrebno izračunati njihovu srednju vrijednost.

⁸ Računa se na način da se u omjer stavi ocijenjena vrijednost pokazatelja i maksimalna ocjena pokazatelja.

<i>Scenarij A</i> <i>tolerirani prihvatni kapacitet = 5 m² po kupaču</i>	<i>Scenarij B</i> <i>tolerirani prihvatni kapacitet = 20 m² po kupaču</i>
$FIZIČKI\ PRIHVATNI\ KAPACITET = \frac{20000\ m^2}{5\ m^2}$ $= 4000\ kupača$	$FIZIČKI\ PRIHVATNI\ KAPACITET = \frac{20000\ m^2}{20\ m^2}$ $= 1000\ kupača$
<p><i>Korektivni faktori:</i> <i>Kopnena biota: 0,4</i> <i>Sadržaji: 0,19</i> <i>Okruženje: 0,2</i> <u><i>Javno zdravlje: 0,07</i></u> <i>UKUPNO korektivni faktor: 0,215</i></p>	<p><i>Korektivni faktori:</i> <i>Kopnena biota: 0,4</i> <i>Sadržaji: 0,19</i> <i>Okruženje: 0,2</i> <u><i>Javno zdravlje: 0,07</i></u> <i>UKUPNO korektivni faktor: 0,215</i></p>
$STVARNI\ PRIHVATNI\ KAPACITET = 4000 - (4000 \cdot 0,215)$ $= 4000 - 860 = 3140\ kupača$	$STVARNI\ PRIHVATNI\ KAPACITET = 1000 - (1000 \cdot 0,215)$ $= 1000 - 215 = 785\ kupača$
$EFEKTIVNI\ (DOPUSTIVI)\ PRIHVATNI\ KAPACITET$ $= 3140 \cdot 100\% = 3140\ kupača$	$EFEKTIVNI\ (DOPUSTIVI)\ PRIHVATNI\ KAPACITET$ $= 785 \cdot 100\% = 785\ kupača$

Kao rezultat situacijske analize proizlazi da se fizički prihvatni kapacitet smanjuje prema efektivnom (dopustivom) kapacitetu, i to u rasponu od 785 kupača do 3140 kupača. No, može se pretpostaviti da će, s obzirom da scenarij B dozvoljava manji broj kupača na određenoj površini u tom slučaju i mogućnost ugrožavanja plaže biti manja. S obzirom na tu činjenicu, u tom se scenariju neki korektivni faktori mogu i izostaviti, pa će dozvoljeni broj kupača na plaži biti nešto veći. Može se zaključiti da odluka o tipu i broju korektivnih faktora ovisi o institucijama odgovornim za upravljanje plažama, ali i konkretnoj situaciji.

4. PRIORITETNE MJERE NACIONALNOG AKCIJSKOG PLANA UREĐENJA I UPRAVLJANJA MORSKIM PLAŽAMA

Tablica 9. Predvidiva dinamika provedbe prioritetnih mjera uređenja u upravljanja morskim plažama

MJERE	OPIS	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	NOSITELJ
1. Izrada nacionalnog programa uređenja i upravljanja plažama	Izrada nacionalnog programa uređenja i upravljanja plažama je okvir odnosno sredstvo usklađivanja izrade programa na nižim razinama. Okvir obuhvaća broj i naziv tema, opće i posebne elemente tema, te metodologiju izrade regionalnih programa.								Ministarstvo turizma
2. Izrada regionalnih programa uređenja i upravljanja plažama	Izrada regionalnih programa uređenja i upravljanja plažama podrazumijeva razradu metodologije koja obuhvaća analizu stanja resursne osnovice županija, SWOT matrice, viziju, tematizaciju, standarde i modele upravljanja, te akcijski plan (strateški, normativni i operativni okvir) i njihovo usvajanje od strane županijske skupštine.								Jedinice regionalne samouprave (županije)
3. Izrada nacionalnog katastra morskih plaža	Izrada nacionalnog katastra morskih plaža podrazumijeva uspostavu baze podataka o svim plažama obuhvaćenim regionalnim programima uređenja i upravljanja plažama sa skupom podataka definiranim obrascem PL/14								Ministarstvo turizma
4. Izrada provedbenih propisa o tematiziranju morskih plaža	Izrada provedbenih propisa o tematiziranju morskih plaža podrazumijeva izradu minimalnih tehničkih uvjeta plaža po određenim temama.								Ministarstvo turizma
5. Provođenje postupka tematizacije	Provođenje postupka tematizacije podrazumijeva izradu planova za plaže koje se žele tematizirati, identificiranje i uključivanje dionika, te apliciranje tema.								Jedinice lokalne samouprave, davatelji koncesije i koncesionari
6. Marketinški plan brendiranja i promocije jadranskih plaža	Tematiziranjem plaža želi se tržišno bolje pozicionirati turističke destinacije. Hrvatska turistička zajednica izradit će marketinški program s ciljem izrade oznaka (label) predloženih tema i njihove promocije prema ciljanim								Hrvatska turistička zajednica

	potrošačkim segmentima na turističkom tržištu.								
7. Izrada provedbenih propisa o kategorizaciji morskih plaža	Izrada provedbenih propisa o kategorizaciji predstavlja daljnji iskorak u razvoju kvalitativne plažne ponude i njene promocije na turističkom tržištu. Razrada podrazumijeva utvrđivanje tri, četiri i pet zvjezdica sa pripadajućim minimalno tehničkim rješenjima.								Ministarstvo turizma

Izvor: Autori studije

